

Culturele omnivoor?

Anita Twaalfhoven Welke ‘hoge’ en ‘lage’ cultuuruitingen en kunstvormen hebben uw belangstelling? Die vraag legden we onder andere voor aan *Liane van der Linden*, directeur Imagine IC in Amsterdam-Zuidoost.

‘Als je naar zowel Mozart als musicals luistert, ben je naar mijn idee nog geen culturele omnivoor’, zegt Liane van der Linden. Daarbij denkt zij aan kunst en cultuur die méér grenzen overstijgen. Zoals het werk van Elma van Imhoff en Saskia van Santen Kolff in de expositie *Global Fashion/Local Tradition* in het Centraal Museum. ‘Zij hebben het basispatroon van een jurk de wereld in gestuurd. Het uitgangspunt is het idee van klonen, maar je ziet hoe iedereen een eigen culturele invulling aan zo’n patroon geeft. Het varieert van een jurk in een totaal Chinese setting tot een cowboyjurk of een vrouw die er flamencostroken aan heeft gezet.’ Maar er was ook een Afghaanse vrouw, die de jurk van haar familie niet mocht afmaken.

Zij houdt erg van cross-overs: ‘Zoals muziek die een mix is tussen Afrikaans en Caraïbisch of de muziek van Souad Massi, een zangeres die met Arabische invloeden werkt.’

In haar ervaring kun je leren genieten van kunst: ‘Bij het luisteren naar Javaanse zangstemmen denk je al snel dat het vals is, maar als je oren ernaar gaan staan, hoor je iets anders. Als ik naar modern klassieke muziek luister, klinkt het naar “piep-knars-boem”. Zodra ik er meer over te weten kom en de achtergrond begrijp, ga ik het boeiend vinden en kan ik er wél van genieten.’

‘Ik vind het spannend als exposities, boeken of muziek mij op een nieuw spoor zetten, ook als ik niet kan benoemen wat dat precies is.

Zo zag ik laatst in Boijmans Van Beuningen een serie installaties met water, van een IJslandse kunstenaar. In uitgestrekte zalen zag je projecties van kabbelend water of een steen die in het water plonsde. Eigenlijk gebeurde er weinig, maar ik kan nog steeds geen woorden vinden voor het wonderlijke effect dat dit op mij had. Ik wil niet zien wat ik al ken, ik wil me laten verrassen.'

Wat is in haar ogen lage cultuur? 'Wat men lage cultuur noemt, is vaak volkscultuur. Maar dat is niet per definitie plat. Zo vind ik het misplaatst om de neus op te halen voor soaps. Bij het Wereldmuseum Rotterdam hebben we ooit een expositie gemaakt met soaps en dan zie je hoe hierin maatschappelijke ontwikkelingen tot uiting komen. Er was een ramadansoap uit Egypte, waarin een vrouw er vier mannen op nahield, en waarin het fundamentalisme niet als een religieus maar als een politiek fenomeen werd neergezet. In een land als Brazilië kijkt niemand ervan op dat er toonaangevende schrijvers en acteurs aan soaps meewerken en ook aan Amerikaanse soaps zijn vaak bekende scriptschrijvers verbonden.'

Bij lage cultuur denkt Van der Linden aan oppervlakkigheid, geld en uiterlijkheden. 'Zoals de pikante grappen in het Theater van de Lach of televisiespelletjes waarbij je iets kunt winnen. Dat soort programma's vind ik vervelend. Iets is hoge kunst als het door de tijd heen zijn waarde behoudt of als het grote groepen mensen op een bepaalde manier heeft gevormd. Zo ben ik nooit vergeten hoe overweldigend het was om voor de eerste keer die prachtige moskeeën in Zuid-Spanje te zien of de Borobudur op Java.'